

Tuuli Kivijoki

JOULUNPUNAISIA
UNELMIA
LEMMENLAHDELLA

KARISTO
HELSINKI

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

© Tuuli Kivijoki ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Kustannusosakeyhtiö Otava
Uudenmaankatu 10, 00120 Helsinki
tuoteturvallisuus@otava.fi

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-50864-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

I

Ledtuikut valaisivat maalaismaisemaa, joka oli koottu pöyheästä vanusta sekä tilkkutyönä tehdystä huopakuusikosta. Metsän laidassa hipsi kipsitonnttu, puiden katveessa jökötti askartelupalloista koottu lumiukko kaulassaan punainen liina.

Linnea kohensi silmälasejaan ja tarkasteli pää kallellaan käsityötarvikeliikkeensä näyteikkunaa. Yksinkertainen oli tietenkin kaunista, mutta jotain vain puuttui tästä kokonaisuudesta, eikä Linnea saanut päähänsä miten olisi sitä täydentänyt. Jouluihin oli vielä yli kuukausi, mutta *Lemmenlahden Sanomien* julkistaman kilpailun äänestysaika päättyisi itsenäisyyspäivänä. Linnealla oli kunnianhimoinen tavoite voittaa ensimmäinen palkinto kirkonkylän kauneimmalla näyteikkunalla, maineen ja kunnian myötä kauppaan päätyisi toivon mukaan nykyistä enemmän asiakkaita.

Vaikka ei hänellä ollut kovin paljon valittamisen aihetta. Otettuaan hoiviinsa Mirjami-tädin kangaskaupan Linnea oli lisännyt valikoimiin niin villa- ja virkkauslangat kuin myös askartelutarvikkeet. Samalla hän oli ristinyt kaupan uudelleen ja nimeksi oli tullut Lemmenlankoja. Mikä lie päähänpisto sekin oli ollut, mutta sopihan se paikkakunnan henkeen paremmin kuin aiempi nimi Kangasaitta.

Varaston hankintaan olivat hulahtaneet melkein kaikki Linnean edellisen elämän aikana kertyneet säästöt. Tietojärjestelmäkonsulttina hän oli suhannut Oulun ja Helsingin

ja muutaman muun kaupungin väliä harva se viikko, päivä-
rahoja oli kertynyt eikä hän ehtinyt kuluttaa niitä, kun työ
vei lähes kaiken ajan.

Kun teknisiä töitä opettava avomies Petteri oli saanut pestin
Lemmenlahdelta, he olivat päättäneet muuttaa paikkakunnalle,
kun samanaikaisesti Linnean työt olivat päättyneet. Silloin
kumpikaan ei osannut aavistaa, että liittokin päättyisi eroon.

Linnea värähti kylmästä, lämpötila oli laskenut lähelle nol-
laa. Hän sipaisi korvan taakse polkkatukkapituuteen venäh-
täneitä tummia suortuviaan ja palasi sisälle, tunsu jälleen ker-
ran läikähdyksen rinnassaan. Kauppa kaikkine aarteineen
tuntui enemmän kodilta kuin kerrostalokaksio, johon hän
oli asettautunut asumaan, mutta jota hän ei ollut vielä parin
vuoden aikana ehtinyt laittamaan itsensä näköiseksi pesäksi
– tai ei ollut saanut toimeksi tehdä niin.

Yksityisyrittäjäksi ryhtyessään hän ei ollut arvannut, miten
työllistävää se oli. Päätöstään hän ei silti katunut. Oli kulan-
arvoista saada päättää itse asioistaan, olkoonkin että kaupan
aukioloajat sitoivat hänet tiukasti paikalle. Muutaman ker-
ran Mirjami oli tullut tuuraamaan, niin että Linnea oli pääs-
syt hammaslääkäriin ja hoitamaan muita asioitaan.

Linnea viikkasi myyntitiskin päätyyn kokoamiaan pieni-
kuvioisia kangaspaloja, ihmisillä kun oli tapana penkoa
tilkkupinoja kuin alennuskoreja ja jättää kaikki kaaoksen
valtaan. Siihen pitäisi keksiä ratkaisu, mutta ei tänään. Lin-
neaa väsytti, viime aikoina hän oli nukkunut huonosti, heräsi
aamuyöstä pyörimään peiton alla. Joulun lähestyminen sai
tietenkin tarkastelemaan omaa elämää ja ihmissuhteita, mistä
väkisinkin seurasi pienimuotoisia tunnekuohuja. Tässä hän
oli, muutamaa vuotta vaille nelikymppinen sinkku, joka ei
eron jälkeen ollut käynyt kertaakaan treffeillä.

Seinän takaa yhtäkkiä kuuluva jysähdys sai Linnean
hypähtämään säikähdyksestä, ja sydän tykytti kuin koulu-

aikoina sadan metrin pikajuoksun jälkeen. Linnea höristi korviaan. Mitä ihmettä naapurissa oli meneillään? Liiketila oli ollut tyhjillään siitä lähtien kun kultaseppä oli päättänyt jäädä eläkkeelle kevään korvilla, hän oli laittanut korut ja kellot myyntiin kahdenkymmenen prosentin alennuksella ja saanut lemmenlahtelaiset jonottamaan äitienpäivä- ja ylioppilaslahjoja. Samalla oli muutama asiakas pistäytynyt Lemmenlangoissa hakemassa lahjakortteja.

Linnea kuulosteli tarkkaan, mutta naapurikaupan puolella oli nyt niin hiljaista, että hän arveli kuvitelleensa koko tömähdyksen. Ehkä vintillä kummitteli?

Vanha hirsirakennus oli Mirjamin kertoman mukaan toiminut aikoinaan kievarina, niiltä ajoilta ullakolla oli jäljellä pari laatikollista risaisia posliiniasiastoita ja laseja, kenties jotain muutakin. Linnean teettämän remontin yhteydessä erään seinäpaneelin takaa oli paljastunut mustuneita hirsiiä merkinä sadan vuoden takaisesta tulipalosta.

Linnea siirtyi myyntitiskin taakse hypistellen pehmoista jättikerää, josta riitti liukuvärjättyä lankaa isompaankin hartiahuiviin. Pitäisikö ottaa sellainen työn alle? Kesään oli vielä niin kovin pitkä aika ja sitä ennen piti kahlata koko pimeään talven läpi. Lemmenlahdelle lokakuun lopussa satanut ensilumi oli sulanut parin päivän kuluttua pois, nyt maisemaa hallitsivat lehdettömät puut ja märkä maa.

Oli pimeää, synkkää suorastaan, eikä mikään määrä kynttilöitä ja tuikkuja tuntunut riittävältä karkottamaan hämärää.

Linnea kävi istumaan jakkaralle ja silmäili kauppaansa. Se oli niin ihana! Vanhojen tummien tammihyllyköiden ja myyntitiskin maalaaminen vaaleanharmaiksi oli aluksi mietityttänyt kovasti, mutta pieni pintaremontti oli tuonut lisää valoa ja raikkautta. Samaan syssyyn Linnea oli investoinut uusiin myyntitelineisiin ja kalusteisiin, lankkulattiaan oli maalattu mustavalkoinen vinoon kulkeva ruudukko. Idea oli

bongattu sisustuslehdessä, ja Linnea oli saanut siitä niin sit-
kaan päähänpinttymän, ettei hän saanut rauhaa ennen kuin
oli toteuttanut sen.

Mirjami-tädin ilme oli ollut näkemisen arvoinen, kun hän
astui kauppaan. Paikkaa ei kuulemma tunnistanut samaksi,
jossa hän oli viettänyt lähemmäs neljäkymmentä vuotta.

Viihtyisikö Linnea siellä niin kauan, tai ainakin eläke-
ikään saakka? Oulun hulinan jälkeen Lemmenlahti tuntui
mukavan rauhalliselta ja kompaktilta, kaikki oli niin lähellä,
että melkein kurkottamalla ylsi siihen mitä tarvittiin. Mutta
olisiko hän parin vuoden kuluttua sammaloitunut tai jäkä-
löitynyt, jämähtänyt rutiineihinsa maalaismaisemissa?

Hän ei ollut koskaan viipynyt kovin kauan samassa työ-
paikassa, osasyynä tietenkin pariin otteeseen tehdyt niin
houkuttelevat tarjoukset, ettei niitä ollut voinut vastustaa.
Lankakauppiaalle sellaisia ei satelisi.

Linnea nojasi kyynärpäitä myyntitiskiä ja hyräili itsek-
seen joululaulua, joka oli jäänyt päähän soimaan marketissa
pistäytymisen jälkeen. Käsityötarvikeliikkeen pitäminen ei
varsinaisesti ollut nuoruusajan unelma-ammatti, pikemmin-
kin hän oli päätenyt siihen puolisattumalta, kun oli töitä
vailla ja samaan aikaan Mirjami-täti oli ilmoittanut jäävänsä
eläkkeelle ja etsivänsä liiketoiminnalle jatkajaa.

Asiat olivat loksahdelleet kohdalleen kuin kohtalon käsi
olisi niitä ohjaillut.

Ja olihan Linnea aina ollut käsityöhullu. Koulussa oli
opetettu neulomisen ja ompelun alkeet, pian hän oli alka-
nut suunnitella ja toteuttaa omia asujaan.

Kaupan oveen kiinnitetyt kellot helähtivät ja sisälle tul-
vahti kylmää ilmaa, jossa tuntui häivähdys puista pudonnei-
den ja maassa hautuneiden lehtien tuoksua. Linnea oikaisi
selkäänsä, ja hänen suunsa loksautti auki, kun hän näki että
tulija oli mies ja vieläpä kovin tutunoloinen.

2

Peruselementti, neljä kirjainta, alkaa t:llä. Mirjami oli viemässä kynänpäätä hampaiden väliin, kun hoksasi mitä sanaa haettiin. Hän raapusti ruudukkoon tikkukirjaimin sanan *TULI* ja siirtyi seuraavaan vihjeeseen samalla kun kuunteli toisella korvalla radion ajankohtaisohjelmaa, jossa toimitaja tenttasi kahdelta muotialan ammattilaiselta heidän kantansa kertakäyttömuotiin.

Mirjami oli samaa mieltä haastateltavana olevan melko tunnetun vaatesuunnittelijan kanssa. Ei ollut juuri järkeä vaihtaa lahkeen leveyttä tai puseron helman pituutta vuosittain, eivät aikuisen ihmisen vaatteet niin nopeasti kuluneet käyttökelvottomiksi. Välillä vaikutti siltä, että keksimällä keksittiin erilaisia lepakkeita ja liehukkeita, laitettiin olkapäät paljastava aukko tai solmut hihansuihin ihan vain siksi, että pusero olisi kuuminta trendiä sinä vuonna, eikä sitä seuraavan kesän tullen kehtaisi julkisella paikalla käyttää. Kun riepu oli kerran tipahtanut pois muodista, se ei kelvannut edes käytettyjen vaatteiden hyväntekeväisyysmyymälään.

Mirjami veti suoremiksi villapaitansa hihoja, hänellä oli paha tapa rullata ne kyynärpäihin, ja vanhemmiten ranheet olivat äityneet kovin palelevaisiksi. Nivelrikon alkua tiettenkin, seurausta vuosikymmenien neulomisesta ja virkkäämisestä ja muusta käsillä tekemisestä.

Joulunpunainen neule oli melkein yhtä vanha kuin hän itse, kunnon pässinpötkkimät langat olivat karkeita mutta

kestivät lähes ikuisesti. Hän oli teinityttönä saanut isoäidiltään tarvikkeet ja opastusta neulomisen saloihin, pari kertaa oli pitänyt purkaa ja aloittaa alusta, mutta lopulta hän oli saanut aikaiseksi vaatekappaleen, joka yhä oli uudenveroinen. Hän tuuletti puseroaan ahkerasti ja kerran vuoteen pesi sen hellävaraisesti nyrkkipyykissä.

Mirjami hymähti. Kangaskaupan hän oli siirtänyt seuraavalle polvelle, sisarentytär Linnealle. Kun hänestä itseltään aika jättäisi, mikä toivon mukaan ei tapahtuisi kovin pian, punainen villapuserokin saisi uuden omistajan. Linnea onneksi arvosti perinteitä ja tunnearvoa.

Vaikka kaupassa tyttö oli pistänyt hyrskyn myrskyn. Mirjami irvisti itseksensä ja työnsi loitommalle päivän lehden, jonka ristisanatehtävä oli vasta puoliksi tehty. Linnea oli remontin jälkeen pitänyt avajaiset, ja kauppaan astuesaan Mirjamilla oli hymy hyytynyt huulille. Kauniit täyspuiset tammihyllyköt oli maalattu vaaleiksi, ja valikoimaan oli ilmestynyt kankaiden lisäksi laaja kattaus käsityölankoja kuin myös kaikenlaista tilpehööriä puuhelmistä kumihimokiekkoihin. Mirjami ei ollut sellaisia ikinä edes nähnyt, jo pelkkä nimi oli outo ja harhaanjohtava.

Silkasta uteliaisuudesta hän oli jäänyt Linnean järjestämään nyöripunonnan työpajaan, johon osallistuneet pikkutytöt olivat kieli poskessa pujotelleet lankoja kiekon koloihin.

Uudistuksillaan Linnea oli kieltämättä onnistunut saamaan kauppaan uusia asiakkaita laidasta laitaan, nuorista iäkkäisiin mummoihin, sinne pistäytyi jopa poikia, mikä oli melkoinen saavutus. Omalta osaltaan hän oli vaikuttanut paikallisesti kädentaitojen kehittymiseen sekä käsitöiden arvostuksen lisääntymiseen.

Siitä hyvästä Mirjami oli esittänyt kunnanvaltuustolle, että Linnea palkittaisiin Vuoden lemmenlahtelaisena.

Nimike oli uusi, ja sen tarkoituksena oli nostaa esiin paikallisen väestön taitoja ja aikaansaannoksia. Voittaja julkistettaisiin ennen joulua, eikä Linnealla ollut aavistustakaan siitä, että hän oli ehdokkaiden joukossa.

Mirjami nousi keittiöpöydän äärestä ja haki lisää kahvia, vilkaisi oven päälle kiinnitettyä kelloa. Vasta yksitoista. Koko keskiviikkopäivä edessä. Pian hän lähtisi kävelylenkille ja kävisi lähikaupassa, ehkä kirjastossa lukemassa jonkin lehden, josta hyvällä onnella löytyisi niin monimutkainen ruokaohje, että sen valmistamiseen saisi uppoamaan pari tuntia. Jos hän ylipäättään innostuisi kokkaamaan.

Tosiasia oli, että aikaa tuntui olevan liiankin kanssa, varsinkin nyt talven kynnyksellä, kun ei voinut hääritä puutarhassa. Suunnitelmat eläkevuosille olivat menneet uusiksi, kun Mirjamin mies oli kuollut lyhyen sairastelun jälkeen. Etelänmatkat jäivät tekemättä, yksin ei tullut lähdettyä. Pitkän liiton jälkeen Mirjamilla oli mennyt jonkin aikaa totutella olemaan omillaan, mutta tosiasia oli, ettei heillä ollut Ollin kanssa juuri muuta yhteistä kuin poika Janne, sukunimi ja talo, jossa asuivat.

Oli surullista, miten he olivat ajautuneet erilleen. Syytä oli varmasti molemmissa, ja nyt jälkikäteen tarkastellen Mirjami näki omat puutteensa kiusallisen selvästi. Mutta kukaan ei ollut täydellinen, ja sen hyväksyminen alkoi omasta itsestä.

Pian joulunpyhät katkaisisivat yksinolon ja toisivat vaihtelua arjen pitkävetisyyteen, taloon tulisi ääntä ja elämää. Ja hän näkisi pitkästä aikaa Lontoossa asuvan poikansa Jannen sekä ensimmäistä kertaa myös Niilon, puolivuotiaan pikkunassikan. Ajatus ensimmäisestä kohtaamisesta lapsenlapsen kanssa lämmitti sydäntä, ja Mirjami tarttui päivän lehteen päättäväisenä tekemään ristisanatehtävän loppuun. Sen ajoissa palauttaneiden kesken arvottiin kahvipaketti, ja sellaisellehan oli aina tarvetta.

3

Lemmenlankojen ovi kolahti kiinni, ja tulija kopisteli kengistään märkiä roskia kynnysmattoon ja ähkäisi harmissaan.

– Anteeksi nyt kovasti, kadulta tarttuu kaikenlaista, hän sanoi ja vetäisi pipon päästään paljastaen vaalean hiuspehkon, joka sojotti joka suuntaan ja toi Linnean mieleen Vaahteramäen Eemelin.

– Ei haittaa, Linnea sanoi ja nielaisi. – Hei vaan, Lauri.

– Hyvänen aika, sinäkö se olet, Linnea? Milloin me olemme viimeksi nähneet, joko siitä on viisitoista vuotta vai enemmän?

– Lähemmäs kaksikymmentä, Linnea hymähti.

– Muistatko vielä kun... Lauri aloitti ja jätti lauseen kesken.

Kuinka Linnea olisi voinut unohtaa sen tanssin, koska siihenhän Laurin täytyi viitata, mihin muuhunkaan. Tuoreet ylioppilaat olivat juhlineet päättäjäisiä kylpylässä, ja kolmen ruokalajin illallisen jälkeen lavalle oli kavunnut tiskijukka, joka oli soittanut ikivihreitä hittejä. Linnea saattoi yhä kuulla korvissaan Whamin Careless Whisper -kappaleen, ja Laurin tiukka rutistus oli mielessä yhtä tuoreena kuin se olisi tapahtunut eilispäivänä.

Lauri oli lähtenyt armeijaan, Linnea Helsinkiin kesätöihin ja opiskelemaan. Linnea oli hankkinut kännykän ensimmäisestä kesätötilistään, mutta hänellä ei ollut Laurin

puhelinnumeroa. Ja vaikka molemmat olivat varmasti käyneet Lemmenlahdella enemmän tai vähemmän säännöllisesti vanhempiaan katsomassa, eivät tiet olleet koskaan ristenneet.

Ennen kuin nyt. He tuijottivat toisiaan hetken puhumatta mitään, sitten Lauri näytti kokoavan itsensä.

– Niin tuota, tarvitsisin narua, hän sanoi ja pyyhkäisi kädellään tukkaansa, joka ei ottanut asettuakseen.

– Millaista? Linnea kysyi ääni vapisten ja nosti myyntitiskistä laatikon, johon oli koonnut nyörivalikoiman.

– Ihan tavallista pakettinarua. Sattuuko sinulla olemaan?

– Käykö tämä? Linnea ehdotti ja esitteli napakkaa paperinarua, jota jotkut käyttivät kattausalustojen kutomiinseen.

– Kyllä varmaan, niin pääsen alkuun. Otan koko kerän. Kivan väristä, havunvihreää.

– Tämä sopii vaikka lahjapakettien ympärille, Linnea sanoi.

– Vähän sen suuntaista ajattelinkin, Lauri sanoi.

– Saako olla jotain muuta? Linnea kysyi ja jostain mielen sopukoista pujahti ilmoille toive, että Lauri pyytäisi puhelinnumeroa.

Kaikenlaista hassua sitä juolahtaakin päähän, Linnea ajatteli heti perään alahuultaan purren. Lauri oli tietenkin naimisissa ja kolmen lapsen isä, perheellä oli kaksi pitkäkarvaista koiraa ja kissa, jonka nimi oli Maija vaikka se oli uros. Se oli juuri sen kaltainen vitsi, jollaisia Laurin kanssa hynttyyt yhteen lyövä nainen harrastaisi.

Linnealla oli nuorena ollut kissa, jonka nimi oli sukupuoli-neutraalisti Nessu.

– Siinä kaikki, Lauri sanoi. – Tällä erää. Onko siitä kauan, kun palasit Lemmenlahdelle?

– Pari vuotta jollei enemmänkin. Aika kuluu hurjan nopeasti, en tiedä mihin koloon se oikein katoaa.

– Et sitten koskaan kirjoittanut, Lauri sanoi, eikä hänen äänestään kuultanut syytöstä, vaikka sanat antoivat niin ymmärtää.

– Et sinäkään.

– Hukkasin osoitteesi.

Se kuulosti tekosyytä ja varmasti olikin sitä. Osoitteen olisi saanut selville, jos olisi halunnut, mutta Linnea oli tietenkin kadonnut mielestä siinä vaiheessa kun Lauri oli karistanut Lemmenlahden tomut jaloistaan.

Lauri kaivoi lompakon taskustaan ja otti esiin setelin, mutta Linnea puisti päätään.

– Tutustumistarjous. Tervetuloa uudestaan.

Lauri mutisi kiitoksen ja painoi pipon päähänsä. Kun hän oli kadonnut ulos ovesta, Linnea veti kiivaasti henkeä.

Tätä hän ei ollut osannut odottaa. Ensinnäkin sitä, että nuoruudenihastus tupsahtaisi kauppaan kesken joulukiireiden. Ja toiseksi sitä, että hän yhä saisi Linnean sydämen väpättämään levottomasti.

Linnealle tuli kiire lajitella Mirjami-tädin perua olevia joulukangaspaloja värisävyjen mukaan. Punaiset alimmaisiksi, niin että ennen niitä asiakkaan käteen osuisivat vähemmän suositut vaaleat ja vihreät pätkät. Vauhtiin päästyään hän väsäsi kyltin, jossa luvattiin vähintään kaksi kangaspalaa ostaneelle rulla ompelulankaa kaupan päälle. Asiakkaat eivät voineet vastustaa kaupanpäällisiä, sen hän oli oppinut aikaa sitten.

Ajatukset lipsahtelivat väkisinkin Lauriin. Linnea hymyili itsekseen, kun muisti miten he koulun jälkeen palasivat bussilla Viiskalasta ja menivät kirjastoon – silloin ei vielä ollut Lemminkäisen monitoimitaloa, vaan kirjasto toimi entisessä yksityishuvilassa – pönttäämään kirjoituksiin. He tenttasivat toisiltaan englannin ja ruotsin kielen sanoja, nauroivat kun Lauri jäljitteli riikinruotsia ja leveää australianenglantia, joita

oli kuullut puhuttavan vain televisiossa. Linnea oli ollut ihas-
tunut, ehkä jopa rakastunut, hän ei vain saanut sanotuksi
sitä. Mutta abijuhlien päätteeksi he olivat suudelleet. Ensimmäisen ja ainoan kerran.

Muisto riipaisi Linneaa. Hän pakotti itsensä keskittymään muihin asioihin.

Olisi hyvä keksiä jokin joulutempaus, mutta mikä? Lemminkäisen monitoimitaloon oli tulossa askartelupaja peräti kahtena viikonloppuna, eikä Linnea halunnut kilpailla sen kanssa. Hän pohti asiaa pitkin päivää asiakkaiden välissä, ja kun hän kotiin lähtiessään lukitsi kaupan ovea, sai hän omasta mielestään niin hyvän idean, että loisti innosta vielä saapuessaan Mirjamin luo.

4

Uuni hohkasi lämpöä, ja kynttilät ikkunalaudalla lepativat valoa ja tunnelmaa pimeään iltaan. Keittiössä leijui jouluinen tuoksu, kanelia ja kardemummaa, häivähdys neilikkaa. Mirjami kurkisti miten piparit edistyivät ja lykkäsi uuninluukun kiinni. Kaikkeen hänkin ryhtyi, kun oli hyvä syy. Kyse ei ollut siitä, etteikö hän pitänyt leipomisesta, hän ei vain ollut vuosikausiin löytänyt siihen aikaa eikä energiaa. Vähemmällä pääsi kun haki makeansa marketista tai Lemmenlahden Pullasta&Pitkosta, jota pyöritti miesvinaan sisarenpoika.

Ennen Mirjami ei ollut edes välittänyt rasvaisista ja sokeisista herkuista. Nykyään oli mahdoton kuvitella päiväkahvia ilman leivonnaista.

Mieliteoilla oli seurauksensa, kuten hän oli loppukesästä huomannut. Hameet olivat käyneet ahtaiksi ja parissa puserossa napit naukuivat. Hän oli laittanut itsensä pikapikaa dieetille ja lisännyt liikuntaa. Tässä iässä oli oltava tarkkana erityisesti keskivartalon kanssa. Diabetes olisi ikävä seuralainen ehtoovuosina.

Mirjami nosti viimeisen piparipellin uunista ja laittoi kahvin tulemaan. Hän oli käynyt iltahämärissä lenkillä tiikusateessa, joka oli takertunut hiuksiin ja vaatteisiin. Positiivisena puolena oli se, että kasvot saivat kosteuttavan tehokäsittelyn. Oikeastaan muuta hyvää syksyn harmaudessa ei

ollutkaan. Mirjami kaipasi lunta maahan ja valoa ja oikeaa talvea, sitä kun pakkanen laittoi puut paukkumaan ja revontulet loistivat taivaalla, aurinko hädin tuskin vääntäytyi puiden latvojen tasalle, mutta silti oli valoisaa, ainakin täydenkuun tai pilvisen sään aikaan.

Ovikello soi, ja Mirjami kiiruhti päästämään Linnean sisälle. Siskontytön kasvot sädehtivät, joten jotain mahtavaa oli täytynyt tapahtua.

Heidän välinsä olivat lähentyneet huomattavasti sen jälkeen kun Linnea oli palannut Lemmenlahdelle. Hänen äitinsä oli kuollut vuosia aiemmin, mutta Mirjami ei ollut yrittänyt astua sisarensa tilalle, hän oli vain ilmaissut olevansa saatavilla aina kun Linnea kaipasi tukea tai neuvoja tai kahvikupillista. Jokainen oli joskus niiden kaikkien tarpeessa, Mirjami itsekin.

– Kamala ilma! Linnea huudahti seuratessaan Mirjamia keittiöön, missä kahvinkeitin roiski viimeisiä tippoja kannuun.

– Ilmeestäsi voisi päätellä, että aurinko paistaa ja peipot laulavat, Mirjami huomautti.

– Pöh! Sain vain mielestäni hyvän idean.

– Kerro, Mirjami kehotti, täytti kukkakuvioiset mukit ja nosti ne pöytään. Paikallisesta antiikkikaupasta tehdyn löydön ansiosta Mirjami oli onnistunut hankkiutumaan eroon muutamasta kolhuja saaneesta mukista, joita oli hautonut kaapissa useamman vuoden.

– Saanko siitä hyvästä piparin?

– Vaikka kaksi. Possu vai sydän?

– Sydän.

– Tähtiäkin olisi.

– Tahtoo sydämen.

Lapsenomainen lausahdus palautti Mirjamin mieleen viisivuotiaan Linnean, joka oli halunnut syödä pullaa tai piirtää

tai mennä ulos leikkimään. Voimakastahtoisesta tytöstä oli kasvanut määrätietoinen nainen, kaupassa tehdyt muutokset olivat osoitus siitä. Siinä missä Mirjami oli aina mennyt virran mukana, Linnea tiesi mitä tahtoi ja miten saavuttaisi tavoitteensa.

– Kerrohan siitä ideasta, Mirjami kehotti ja kävi istumaan Linneaa vastapäätä.

– Ajattelin järjestää kilpailun, Linnea ilmoitti. – Laitetaan hakuun Lemmenlahden kauneimmat villasukat. Ne pitää siis itse suunnitella ja tehdä. Kilpailutyöt laitetaan esille Lemmenlankojen näyteikkunaan, ja toivon mukaan ne julkaistaan kuvina myös paikallislehdessä. Yleisö saa äänestää suosikkiaan voittajaksi.

– Hmm, Mirjami sanoi empivänä. – Mahtaako siihen löytyä osallistujia?

– Vaikka heitä olisi vain viisi, se riittää. Kauppa saa kuitenkin näkyvyyttä, ja hyvässä lykyssä langat hankitaan sieltä.

– Mitä ajattelit palkinnoksi?

– Lahjakortti kauppaan. Pitää vielä miettiä sopiva summa. Sen pitää olla riittävän suuri kannustamaan neulojat pistämään parastaan, muttei kuitenkaan sen arvoinen, että verottaja iskisi siihen näppinsä.

Mirjami kävi hakemassa kahvipannun pöytään. Linnean ajatuksessa oli kieltämättä ideaa. Työpajat ja nettimyynti ja omat somesivut olivat tuoneet kaupalle uusia asiakkaita, ja jos suuntaus jatkuisi samanlaisena, Linnea saattaisi hyvinkin menestyä yrittäjänä. Oli ollut hyvä ratkaisu siirtää liike hänelle, vaikka totuuden nimissä Mirjami oli jäänyt siinä hienoisesti tappiolle taloudellisesti. Koska muutakaan jatkajaa ei ollut löytynyt, kaikki oli kuitenkin lopulta järjestynyt parhain päin.

– Ainoa haaste on kilpailuaika, Linnea jatkoi. – Ajattelin, että voittaja olisi hyvä julkistaa viimeistään joulukuun puolivälissä, joten aikaa pistää puikot viuhumaan on vain kuukauden verran!

Mirjamia huvitti Linnean innostuneisuus.

– Monella neulojalla on valmiita sukkia pilvin pimein, Mirjami muistutti. – Eräskin ystäväni valitti, ettei saa niitä menemään kenellekään. Ja koska hän ei osaa olla neulomatta, hän antaa tekeleitään hyväntekeväisyyteen, arpajaisiin ja sen sellaisiin.

– Villasukat kunniaan! Linnea huudahti. – Mitä jos kilpailun aiheena olisi Lemmenlahden oma nimikkovillasukka? Siitä luulisi paikallislehdenkin kiinnostuvan.

– Onhan tuo mainio ajatus! Haluatko että otan yhteyttä lehden päätoimittajaan? Tunnen Heikin vuosien takaa.

Sanat karkasivat Mirjamin suusta ennen kuin hän ehti pysäyttää itseään. Totta, Heikki oli tuttu nuoruusajoilta. Viime vuosina he eivät vain olleet vaihtaneet montaa sanaa. Mutta Linnean vuoksi Mirjami astuisi vaikka leijonanpesään ja kesyttäisi villipedon syömään kädestään.

– Ilman muuta, kiitos paljon, Linnea sanoi ilahtuneena. – Mietin myös miten kilpailusta voisi somettaa Instagramissa. Ehkä pitäisi liittyä TikTokiin...?

– Niistä en tiedä, mutta joka tapauksessa sinun on syytä pistää töpinäksi.

Mirjami työnsi piparivatia lähemmäs Linneaa, mutta tämä puisti päätään ja nojasi leukansa käsiin haaveilevan näköisenä.

– Oikeastaan haluaisin suunnitella neulemalleja, Linnea sanoi. – Yksivärisiä, hillittyjä neuletakkeja ja -puseroita, joissa olisi jokin juju. Erikoinen resori tai pääntie, pitsitaskut tai muuta vastaavaa.

– Ota yksi asia kerrallaan, Mirjami neuvoi. – Älä polta itseäsi loppuun. Eikö se ollut jo hilkulla kun teit niitä entisiä töitäsi?

– Totta. Sen vuoksi minut varmaan pistettiin pihalle. Aloin uupua, ja se näkyi suorituskyvyssä.

Mirjami ei sanonut mitään, mutta itsekseen hän ihmetteli mikä nykypäivän työelämässä oikein oli pielessä. Eikö uupuneelle asiantuntijalle olisi pitänyt järjestää kevyempi työ ja vähemmän vastuita, sen sijaan että hänet heitettiin ulos? Johtajat tuijottivat vain tuloslukujaan ja sitä kuinka paljon firmasta oli mahdollista saada sitten kun se myytäisiin. Linnean viimeisin työnantaja oli mennyt pääomasijoittajien käsiin, ja tahti oli kuulemma tiukentunut entisestään. Työntekijöistä puristettiin viimeisetkin mehut, eikä heillä sen jälkeen ollut mitään arvoa.

Pelkkä ajatus suututti niiden puolesta, jotka joutuivat sellaista kohtelua sietämään. Onneksi Linnealla olivat asiat nyt hyvin, oma yritys ja vuokrataksio aivan Lemmenlahden keskustassa. Ajan myötä kylkeen saattaisi ilmestyä myös mies.

Sen suhteen Linnealla ei tosin näyttänyt olevan kiire.

– Minulla kävi tänään tuttu asiakas, Linnea sanoi samalla kun pyöritteli lusikkaa kahvimukissa. – Lukioaikojen luokkakaveri haki pakettinarua.

– Sepä mukavaa. Onko hänkin paluumuuttajia?

– En tiedä. Siitä ei ollut puhetta. Hänellä taisi olla kiire.

Linnea mutristeli suutaan ja näytti siltä kuin olisi halunnut sanoa jotain, muttei syystä tai toisesta tohtinut. Mirjamalla ei ollut tapana udella, Linnea puhuisi kyllä sitten kun tuntisi tarvetta siihen. Ehkä lukioaikojen koulukaveriin liittyi vähemmän mukavia muistoja, eiväthän kaikki tulleet toimeen keskenään. Varsinkin tyttöjen välillä ilmeni kateutta ja mustasukkaisuuttakin.

Mirjami nosti tyhjentyneet mukit tiskialtaaseen ja vilkaisi ulos. Tuuli huojuutti pihakoivun tummia oksia, nurmikko kiilteli kosteudesta. Tihkusade erottui katulyhdyn valokiilaa vasten, ja Mirjami painoi mieleensä, että kaupasta piti tuoda lisää tuikkuja. Ei tämän pimeyden yli muuten saisi rämmittyä.

Kylpyhuoneen lattialämmitys helli viluisia varpaita, kun Linnea ripusti vaatteensa kuivumaan. Hän tassutteli makuuhuoneeseen ja pukeutui oloasuunsa, valitsi kaapista puhtaat villasukat. Vaikkei hän ollut erityisesti lumen ystävä, alkoivat hohtavat hanget pikkuhiljaa tuntua houkuttelevalta vaihtoehdolta sadesäälle. Ainakin pysyi itse kuivempana, ja kylmyyttä vastaan riitti kun pukeutui lämpimästi.

Mirjami-tädin piparit olivat maistuneet, mutta eivät vie-neet nälkää. Linnea kokosi iltapalaa: pari paahdettua maalais-leivän viipaletta, päälle salaattia, juustoa, paprikaa ja suolakurkkusiivuja sekä silputtua chiliä. Koko komeuden päälle hän pursotti reilusti majoneesia. Oliiviöljykin olisi käynyt yhtä hyvin, balsamicolirauksen kera.

Hän kantoi lautasen olohuoneeseen ja laittoi television päälle rikkomaan hiljaisuutta, sytytti sohvapöydällä odottavat punaiset kynttilät. Puoli yhdeksän uutiset olivat alkamassa, pian olisi sekin ilta hujautanut muiden samanlaisten iltojen perään.

Oli suorastaan huolestuttavaa, miten vaivattomasti hän oli lumpsautanut nykyisiin rutiineihinsa. Päivä kaupassa, kahvit Mirjamin luona, sieltä kotiin ja häthätää kyhätty ilta-pala nopeasti nassuun ennen kuin sai tarttua kutimiin. Se oli yksi päivän kohokohdista. Neulominen oli puhdasta terapiaa, Linnea rakasti puikkojen kilkettä ja pehmeän langan

tuntua sormissa, sitä kun näki työn edistyvän ja saavan muotonsa. Toistuvat liikkeet rauhoittivat, mieli tyyntyi ja olo seestyi. Usein hän ei neuloessaan ajatellut mitään, vaan pää sai tyhjentyä turhista mietteistä ja tehdä tilaa uusille ideoille.

Syötyään ja uutiset katsottuaan Linnea haki eteisestä kassin. Hän oli ottanut liikkeestä mukaan lankaa, pehmeää kutittamatonta villaa, josta tulisi ihana joulunpunainen kaulaliina ja sen seuraksi pipo, ehkä myös lapaset.

Linnea painoi kerää poskeaan vasten ja mietti mallia. Jotain yksinkertaista ja helppoa, sellaista johon ei tarvinnut kovin paljon keskittyä. Kun asusteet olisivat valmiit hän julkaisisi Lemmenlankojen sometilillä kuvia ja ohjeet lankapakkettiehdotuksen kera. Lopuksi hän pakkaisi neuleet pukinkonttiin, kunhan keksisi kenelle ne antaisi.

Sometus oli pienyrittäjälle nykyään välttämätön pakko, enää ei riittänyt että tilasi kauppaan tavaraa ja odotti asiakkaiden pölähtävän paikalle. Tulovirta muodostui pienistä puroista, lukuisista sellaisista. Linnea oli ollut pitkään kahden vaiheilla veloittaisiko järjestämistään työpajoista kurssimaksun, mutta tuli siihen tulokseen että tarvikepakettin myynti riitti. Monesti työpajoihin osallistuneet palasivat kauppaan ostoksille, kun pääsivät tekemisen vauhtiin.

Linnea valitsi sopivat puikot ja loi viisitoista silmukkaa koetilkkua varten, kokeili erilaisia pintaneuleita ja päätyi klassiseen kolme nurin kolme oikein -resoriin, josta selviytyi aloittelijakin. Neljän millimetrin puikoilla kaulaliina edistyi nopeasti.

Linnea purki mallitilkun ja loi uudet silmukat, mutta sekosi laskuissa.

Olikohan Laurilla vielä tallella tweed-langasta tehty kaulaliina, jonka Linnea oli lukioaikoina neulonut ja antanut lahjaksi? Ei tietenkään. Hän oli varmasti heittänyt sen meneeseen tai vienyt Pelastusarmeijalle, kenties se oli päätynyt

jollekulle jolla ei ollut aavistustakaan siitä, miten lämpimin ajatuksin se oli saatu aikaan.

Linnea puri alahuultaan. Niin helposti hänetkin oli heivattu sivuun.

Villasukkakilpailun hän järjestäisi joka tapauksessa, Mirjamikin oli pitänyt sitä hyvänä ajatuksena. Lemmenlahden oma nimikkosukka! Ajatus sydänsukkien vyörystä nostatti hymyn Linnean huulille, kun hän kilkutteli ensimmäisiä kerroksia. Lemmenlahdella osattiin ottaa nimestä kaikki ilo irti.

6

Linnea oli tuskin saanut takkinsa ripustettua naulakkoon kaupan takahuoneessa, kun hänen korvansa luimistuivat aivan itsestään. Seinän takaa kuului jyryyttävää meteliä, joku oli ilmeisesti saanut päähänsä ryhtyä poraamaan.

– Voi itku, Linnea puuskahti ääneen. – Tämä tästä puutui. Joudunko kuuntelemaan tuota mököä koko päivän?

Mieleen pujahti vielä kamalampi mahdollisuus. Viereisen liiketilan remontti voisi kestää pidempään.

Uteliaisuus voitti, ja Linnea hipsi ulos kadulle ja kuikuili naapurikaupan ikkunoita. Ne oli peitetty paperilla, jossa oli pari repeytymää. Linnea pisti nenänsä kiinni lasiin ja yritti nähdä mitä sisällä oli meneillään, säikähti sitten kuollakseen kun eteen ilmestyi silmäpari. Hän perääntyi nopeasti ja oli kiiruhtamassa takaisin omalle puolelleen, kun naapurin ovi avautui ja ulos pisti pörröinen pää.

Laurin.

– Sinäkö siellä mekastat? Linnea huudahti.

– Anteeksi kovasti, ei tämä kauan kestä. Kiinnitän pari hyllyä seiniin.

– Avaatko tähän kaupan?

Lauri nyökkäsi.

– Meistä tulee sitten naapureita, Linnea totesi hämmennyneenä.

Hän ei ollut varma oliko tuore tieto mieleinen vai ei, ja Lauri ilmeisesti huomasi epäröinnin.

– Aikamoinen sattuma, Lauri sanoi.

– Et kai sinä käsityötarvikkeita aio myydä siellä? Linnea kysyi epäuskoisena, ja hänen helpotukseksien Lauri puisti päätään.

– Siirsin puusepänverstaani tänne. Myyn enimmäkseen verkossa, mutta tulini siihen tulokseen että olisi mukavaa nähdä asiakkaita myös kasvotusten. Nyt kun Lemmenlahdella on varsinkin kesäisin kovasti vilinää, toivon ja uskon että moni matkailija löytää tiensä kauppaani.

– Varmasti, Linnea myötäili.

– Kaksi kädentaitoihin liittyvää putiikkia vierekkäin, ties vaikka löytäisimme synergiaetuja, Lauri sanoi ja sai Linnean naurahtamaan.

– En olekaan tuota termiä kuullut pitkään aikaan.

Tietojärjestelmäasiantuntijan töissä oli viljelty hienoilta kuulostavia sanoja, joiden merkityksestä kaikilla osapuolilla ei ehkä ollut tarkkaa tai ainakaan yhtenevää käsitystä. Konsultin työ oli sellaista, piti luoda mielikuvia edistyksestä ja kehityksestä ja kustannussäästöistä, erityisesti niistä, ja jotkut firmat pistivät miljoonia likoon leikatakseen parisataa-tuhatta euroa henkilöstökuluissa. Mutta kun tietojärjestelmät olivat tehokkaampia ja tarkempia kuin ihminen eivätkä ne sairastuneet tai vaatineet lisää palkkaa.

Pelkkä niiden aikojen muisteleminen sai Linnean sydämen tykyttämään kiivaammin. Vai johtuiko se jostain muusta?

– Pidän pienimuotoiset avajaiset lauantaina, Lauri sanoi.
– Tervetuloa!

Lauri katosi takaisin sisälle ja Linnea palasi kauppaansa. Oli vaikea tietää mitä ajatella Laurista. Hän tuntui suhtautuvan Linneaan etäisesti, jopa kylmästi. Kantoiko hän kauaa siitä, ettei Linnea ollut pitänyt yhteyttä?

Jos näin oli, oli myös miehen tarpeellista katsoa peiliin.

Seinän takaa alkoi jälleen kuulua hermoja riepovaa poraamista, ja Linnea pakeni takahuoneeseen kaivamaan tädinaikaisia kangasvarastoja. Hän löysi pakan ohutta punaista villaa ja alkoi ideoida pitkää kapeaa hametta talven tuiskuihin. Sen voisi käydä surauttamassa Lemminkäisen Artesaanisalisissa, sillä omaa ompelukonetta hänellä ei enää ollut. Kaavat hän piirtäisi vanhan hyväksi todetun kietaisu-hameen avulla, pidentäisi vain helmaa.

Ideoita hänellä ainakin riitti, välillä joutui suorastaan suitsimaan itseään. Kaikkea aikaa ei voinut täyttää tekemisellä, jo pelkästään kaupan pyörittäminen vei voimia ja joskus oli hyvä vain olla möllöttää. Mirjami oli ollut oikeassa uupumisen suhteen.

Petteri oli sanonut häntä hyperaktiiviksi ja oli siinä ehkä oikeassa.

Siitä Linnea oli varma, että jos hän jonain päivänä aloit-
taisi uuden suhteen, hän ei toistaisi samoja virheitä. Kunhan
kohdalle ei vain osuisi työnarkomaanimiestä.

Tuuli paiskoi sadetta ikkunaan. Mirjamilta pääsi hiljainen huokaus. Hän oli juuri ja juuri ehtinyt *Lemmenlahden Sanomien* toimitukseen ennen pilvien repeämistä. Kotiin palatessa hän kastuisi takuuvarmasti, mutta mitä pienistä. Hän oli hyvällä asialla.

– Todella mukava nähdä sinua, mikä sinut tuo luokseni?

Kolhuja keränneen kirjoituspöydän takana istuva paikallislehden päätoimittaja Heikki suki harmaita hiuksiaan ja hymyili epävarmasti kuin ensitreffeille menossa oleva koulupoika. Mirjamin mieleen juolahti se mahdollisuus, että Heikki saattaisi viritellä toivoa heidän suhteensa nyt kun Mirjami oli jäänyt leskeksi.

Siitä ei vain tulisi mitään. Vanhoista pettymyksistä oli vaikea päästä yli, vaikka niistä oli kulunut useampi vuosikymmen. Aika ei aina pehmentänyt muistiin kaivertuneita tapahtumia. Ei ainakaan jos oli taipumusta pitkävihaisuuteen. Siitä oli Ollikin toisinaan huomauttanut, siitä että Mirjami takertui pikkuasioihin ja teki niistä suuria, eikä päästänyt niistä irti. Mirjami ei niinkään tunnistanut tätä puolta itsessään. Hänellä vain oli periaatteensa, ja niistä hän piti kiinni. Se oli hänen oikeutensa.

– Olen sisarentyttäreni Linnean asialla, Mirjami selitti tavoitellen ääneensä virallista sävyä. – Ehkä tiedät hänet.